

10 Απριλίου, 1996

[ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

LEDRA FREE SHOPS LTD.,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΔΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 693/93)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Έλλειψη δέουσας έρευνας και αιτιολογίας — Οι αρχές από την νομολογία — Πλημμελής η έρευνα και κατ' επέκταση ανύπαρκτη η αιτιολογία λακωνικής απόφασης περί απορρίψεως αιτήματος αδειάς καταστήματος αδασμολογήτων ειδών στην κριθείσα περίπτωση. 5

Η αιτήτρια εταιρεία προσέφυγε κατά της αρνήσεως της διοίκησης να της παραχωρήσει άδεια λειτουργίας καταστήματος αδασμολογήτων ειδών. 10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση αποφάσισε ότι:

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η απάντηση που στάληκε στους αιτητές εν προκειμένω είναι εντελώς ανατιολόγητη. 15

Το Δικαστήριο εξέτασε με προσοχή το διοικητικό φάκελο που τέθηκε ενώπιόν του. Από τον φάκελο αυτό δεν προκύπτει ότι έγινε οποιαδήποτε σοβαρή και εμπειριστατωμένη έρευνα, αντίθετα υπάρχουν ορισμένες δυσανάγνωστες χειρόγραφες σημειώσεις. Στις σημειώσεις αυτές φαίνεται ότι έγινε κάποια έρευνα αναφορικά με καταστήματα στη Λευκωσία, αλλά είναι φανερό ότι καμιά έρευνα δεν έγινε αναφορικά με την επίδικη αίτηση που αφορούσε την Πάφο. 20

4 Α.Α.Δ. Ledra Free Shops Ltd. v. Δημοκρατίας κ.ά.

Το Δικαστήριο συμφώνησε με τις θέσεις του δικηγόρου των αιτητών που εκτίθενται στις γραπτές του αγορεύσεις και διευκρινήσεις. Τα όσα έχει αναφέρει η δικηγόρος της Δημοκρατίας στις διευκρινήσεις της είναι γεγονότα τα οποία δεν μπορούν να παρατεθούν με προφορικές αγορεύσεις αλλά με μαρτυρία, έρευνα και σωστή αιτιολογία.

Η επίδικη απόφαση πάσχει τόσο από έλλειψη αιτιολογίας όσο και της δέουσας έρευνας η οποία δεν ήταν καθόλου επαρκής υπό τις περιστάσεις.

10

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

15 *Toupreki v. Republic (1973) 3 C.L.R. 592,*

Μισιρλής v. Δημοκρατίας (αφ. 2) (1995) 3 Α.Α.Δ. 384.

Προσφυγή.

20

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των Καθ'ων η αίτηση 2 με την οποία αρνήθηκαν να παραχωρήσουν άδεια στους αιτητές για να λειτουργήσουν κατάστημα αδασμολογήτων ειδών στην Πάφο.

25 *Γ. Ερωτοκρίτου, για τους Αιτητές.*

Α. Καουτζάνη, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ'ων η αίτηση.

30

Cur. adv. vult.

ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.: Με την παρούσα προσφυγή η αιτήτρια εταιρεία ζητά από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία όπως την έχει διατυπώσει ο δικηγόρος της:

35

40

“1. Απόφαση και/ή δήλωση του Σεβαστού Δικαστηρίου ότι η απόφαση και/ή πράξη και/ή πράξεις των καθ'ων η αίτηση, του διευθυντού τελωνείου που περιέχεται στην επιστολή των καθ'ων η αίτηση ημερ. 30.06.93, διά της οποίας οι καθ'ων η αίτηση αρνήθηκαν να παραχωρήσουν άδειαν εις τους αιτητάς διά λειτουργίαν καταστήματος αδασμολογήτων ειδών εις Πάφον και/ή απέρριψαν την αίτηση διά τον πιο πάνω σκοπόν είναι άκυρος και εστερημένη οιουδήποτε νομικού αποτελέσματος.

2. Απόφαση και/ή δήλωση του Σεβαστού Δικαστηρίου όπως οι καθ'ων η αίτηση πράξουν ό,τι έχουν παραλείψει, ήτοι να παραχωρήσουν σχετική άδεια.”

Οι νομικοί ισχυρισμοί στους οποίους βασίζεται η προσφυγή είναι ότι η επίδικη απόφαση είναι παράνομη και ότι λήφθηκε καθ' υπέρβαση ή κατάχρηση εξουσίας. Όμως ο βασικότερος λόγος που προβάλλεται είναι ότι η επίδικη απόφαση λήφθηκε χωρίς τη δέουσα έρευνα και είναι ανατιολόγητη.

5
10

Τα γεγονότα της υπόθεσης είναι τα ακόλουθα:

Οι αιτητές με επιστολές τους ημερ. 20.5.93, 14.6.93 και 22.6.93 προς τον Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων ζήτησαν να τους παραχωρηθεί προκαταρκτική έγκριση και άδεια για λειτουργία καταστήματος αδασμολογήτων ειδών στην Πάφο.

Οι σκοποί της λειτουργίας των αποθηκών αποταμίευσης παρατίθενται στο άρθρο 71 του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1967 (Ν. 82/67), το οποίο παρέχει στο διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων το δικαίωμα να εγκρίνει για χρονικά διαστήματα και με όρους που συμπεριλαμβάνουν και την καταβολή τελών, τόπους ασφαλούς εναποθέσεως, φυλάξεως και αποταμίευσεως εμπορευμάτων τα οποία προορίζονται για εξαγωγή. Με βάση το άρθρο αυτό το Τμήμα Τελωνείων έχει επιτρέψει τη δημιουργία ειδικών αποθηκών αποταμίευσης, που λειτουργούν ως καταστήματα αδασμολογήτων ειδών για εξυπηρέτηση επιβατών οι οποίοι αναχωρούν διά θαλάσσης. Οι όροι με τους οποίους λειτουργούν οι αποθήκες αυτές παρατίθενται στη γνωστοποίηση του διευθυντή αρ. 32 (παράρτημα 4). Για τη διευκόλυνση των εργασιών των ειδικών αποθηκών αποταμίευσης αλλά και του επιβατικού κοινού το Τμήμα Τελωνείων προχώρησε στην έγκριση καταστημάτων αδασμολογήτων ειδών στα οποία δεν γίνονται πωλήσεις, αλλά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως εκθεσιακοί χώροι (βιτρίνες) για την παραγγελία αδασμολογήτων ειδών, τα οποία παραδίδονται στη συνέχεια στους επιβάτες κατά την αναχώρησή τους.

Μετά από κάποια μελέτη που έγινε από το Τμήμα Τελωνείων σχετικά με τη λειτουργία των ειδικών αυτών αποθηκών αποταμίευσης που λειτουργούν σαν βιτρίνες διαπιστώθηκε, όπως ισχυρίζονται οι καθ'ων η αίτηση, ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια πτωτική τάση των δραστηριοτήτων των αποθηκών αυτών, με αποτέλεσμα δύο καταστήματα αδασμολογήτων ειδών να αναστείλουν τη λειτουργία τους.

5 Με τη δικαιολογία ότι ο αριθμός των ειδικών αποθηκών αποταμίευσης που ήδη λειτουργούν με τη μορφή βιτρίνας υπερκαλύπτει τις ανάγκες του επιβατικού κοινού καθώς και ότι η δημιουργία νέων ειδικών αποθηκών αποταμίευσης συνεπάγεται απόσπαση επιπρόσθετου προσωπικού και αυξημένη διοικητική δαπάνη που το Τμήμα Τελωνείων δεν είναι σε θέση να καλύψει, ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων απέρριψε το αίτημα των αιτητών.

10 Στις 30.6.193 στάληκε στους αιτητές επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων με την οποία τους κοινοποιήθηκε η απόρριψη του αιτήματος. Το κείμενο αυτής της επιστολής παραθέτω αυτούσιο:

15 “Κύριοι,

20 Αναφέρομαι στην επιστολή σας ημερομηνίας 20 Μαΐου 1993 και στα δύο τηλεομοιοτυπικά σας μηνύματα με ημερομηνίες 14 και 22 Ιουνίου 1993 με τα οποία ζητάτε άδεια όπως λειτουργήσετε κατάστημα αδασμολογήτων ειδών στην Πάφο για την εξυπηρέτηση των ταξιδιωτών της πόλης αυτής, και λυπούμαι να σας πληροφορήσω ότι το αίτημά σας δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό.

25 Με τιμή,

Διευθυντής,
Τμήμα Τελωνείων.”

30 Ο δικηγόρος των αιτητών προσβάλλει την επίδικη απόφαση σαν μια λακωνική απάντηση που στερείται οποιασδήποτε αιτιολογίας. Περαιτέρω γίνεται ισχυρισμός ότι η έρευνα που έγινε ήταν παντελώς ελλιπής και λήφθηκαν υπόψη ανύπαρκτα γεγονότα, δεν λήφθηκαν δε υπόψη υπαρκτά γεγονότα. Τέλος γίνεται ισχυρισμός για άνιση μεταχείριση μεταξύ των αιτητών αντί άλλων ενδιαφερομένων. Ο ισχυρισμός για άνιση μεταχείριση δεν προωθήθηκε και 35 ούτε έχει τεκμηριωθεί, επομένως ο λόγος αυτός απορρίπτεται.

40 Η δικηγόρος της Δημοκρατίας παρά το γεγονός ότι παραδέχεται ότι η άρνηση των καθ'ών η αίτηση ήταν λακωνική, ισχυρίζεται και υποστηρίζει ότι η αιτιολογία καλύπτεται με πλήρη σαφήνεια από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου. Στον διοικητικό φάκελο υπάρχουν χειρόγραφα σημειώματα στα οποία αναφέρεται η έρευνα που διεξαγόταν για τα εισοδήματα παρόμοιων καταστημάτων που λειτουργούσαν τα τελευταία χρόνια. Στο παράρτημα 5,

σύμφωνα πάντα με τους ισχυρισμούς της δικηγόρου της Δημοκρατίας, φαίνονται τα έσοδα παρόμοιων καταστημάτων βιτρίνων και η πτωτική τάση των δραστηριοτήτων τους τα τελευταία χρόνια σε σύγκριση με τις ετήσιες πωλήσεις παγκύπρια των ίδιων καταστημάτων αδασμολογήτων ειδών. Αναφέρεται επίσης η αναστολή των δραστηριοτήτων δύο καταστημάτων αδασμολογήτων που δείχνει ότι τα υπάρχοντα καταστήματα υπερκαλύπτουν τις ανάγκες του επιβατικού κοινού. Ένας άλλος ισχυρισμός που προβάλλεται που εκτίθεται από την δικηγόρο της Δημοκρατίας είναι ότι η λειτουργία τέτοιων καταστημάτων δημιουργεί διοικητική δαπάνη για τον απαραίτητο έλεγχο που απαιτείται, η οποία αυξάνεται ανάλογα με τον αριθμό των υπάρχόντων καταστημάτων αυτού του είδους.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η απάντηση που στάληκε στους αιτητές δηλαδή η επιστολή ημερ. 30.6.93 την οποία έχω παραθέσει πιο πάνω είναι εντελώς αναιτιολόγητη. Στην υπόθεση *Tourpeki v. Republic* (1973) 3 C.L.R. 592, λέχθηκαν τα ακόλουθα, στη σελίδα 602:

“What is sufficient inquiry is, to my mind, a question of degree depending upon the nature of the matter to be inquired into. Whether such an inquiry has been duly carried out or not, is a matter to be deduced from the relevant minutes kept for the purpose.”

Έχω εξετάσει με προσοχή τον διοικητικό φάκελο που τέθηκε ενώπιόν μου σαν τεκμήριο 1. Από το φάκελο αυτό δεν προκύπτει ότι έγινε οποιαδήποτε σοβαρή και εμπειριστατωμένη έρευνα, αντίθετα υπάρχουν ορισμένες δυσανάγνωστες χειρόγραφες σημειώσεις. Στις σημειώσεις αυτές φαίνεται ότι έγινε κάποια έρευνα αναφορικά με καταστήματα στη Λευκωσία, αλλά είναι φανερό ότι καμιά έρευνα δεν έγινε αναφορικά με την επίδικη αίτηση που αφορούσε την Πάφο. Στην υπόθεση *Μισιρλής v. Δημοκρατίας (αρ. 2)* (1995) 3 Α.Α.Δ. 384, αναφέρονται τα ακόλουθα:

“Είναι φανερό πως η απόφαση λήφθηκε χωρίς να προηγηθεί έρευνα ή η σωστή έρευνα. Γιαντό και πάσχει. Το ίδιο μπορεί να λεχθεί και για την αιτιολογία η οποία στηρίχθηκε σε πεπλανημένη εκτίμηση. Εκφράζει απόλυτα την παρούσα περίπτωση η παρατήρηση του Δ. Κόρσου “Διοικητικό Δίκαιον” Γενικό Μέρος, σελ. 150:

“Αιτιολογία στηριζόμενη επί πραγματικών περιστατικών ανυ-

ποστάτων, ελέγχεται ως πλημμελής και οδηγεί στην ακύρωσή της επί των ανυπάρχτων αυτών περιστατικών στηριζομένης διοικητικής πράξεως.”

- 5 Συμφωνώ με τις θέσεις του δικηγόρου των αιτητών που εκτίθενται στις γραπτές του αγορεύσεις και διευκρινήσεις. Τα όσα έχει αναφέρει η δικηγόρος της Δημοκρατίας στις διευκρινήσεις της είναι γεγονότα τα οποία δεν μπορούν να παρατεθούν με προφορικές αγορεύσεις αλλά με μαρτυρία, έρευνα και σωστή αιτιολογία.
- 10 Καταλήγω ότι η επίδικη απόφαση πάσχει τόσο από έλλειψη αιτιολογίας όσο και της δέουσας έρευνας η οποία κατά τη γνώμη μου δεν ήταν καθόλου επαρκής υπό τις περιστάσεις.
- 15 Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται. Δεν θα υπάρξει καμιά διαταγή για έξοδα.

*Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται
χωρίς έξοδα.*